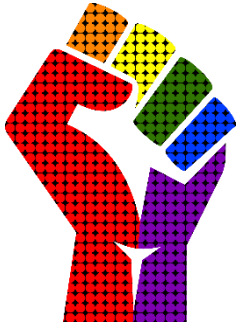

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ 1. ÜNİTE

İKİ KÜRESEL SAVAŞ ARASINDA DÜNYA

I. DÜNYA SAVAŞI'NIN SİYASİ VE EKONOMİK SONUÇLARI

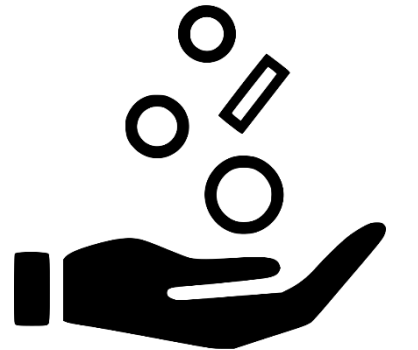
II. Dünya Savaşı'na Sebep Olan Stratejik ve Emperyalist Rekabet

- XIX. yüzyılda Avrupa teknolojik, iktisadi ve kültürel alanda daha önce hiç olmadığı kadar güçlüdür.
- Avrupa'nın güçlenmesi dünyayı 1914 ile 1918 yılları arasında gerçekleşen küresel bir savaşa sürüklemiştir.
- Savaş, büyük devletlerarasındaki çıkar dengesinin bozulmasıyla başlamış ve birçok devleti de içine alarak devam etmiştir.

I. DÜNYA SAVAŞI'NIN SİYASİ VE EKONOMİK SONUÇLARI

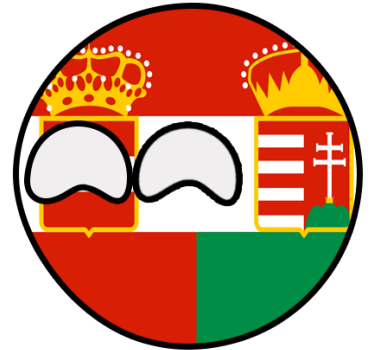
- Bu savaşın sonunda yeni devletler tarih sahnesine çıkmıştır.
- Savaş, modern teknolojiyle donatılmış kendi endüstrisini çok hızlı bir şekilde geliştirmiştir.
- I. Dünya Savaşı ve Wilson İlkeleri ile çok uluslu imparatorluklar dağılmış ve ulus devletlerin kurulma süreci devam etmiştir.
- Yenilen devletlerde **dış borçlar**, **tazminatlar** ve krizin beslediği **milliyetçilik** duyguları etkili olmuştur.

I. DÜNYA SAVAŞI'NIN SİYASİ VE EKONOMİK SONUÇLARI

I. Dünya Savaşı Öncesi ve Sonrası Dünya Siyasi Haritasındaki Değişim

- I. Dünya Savaşı Öncesi Dünya siyasetinde etkin olan **Osmanlı, Avusturya-Macaristan** gibi birçok devlet tarih sahnesinden çekilmiştir.
- I. Dünya Savaşı Sonrası ise **Litvanya, Letonya, Estonya, Finlandiya, Yugoslavya, Çekoslovakya, Polonya, Macaristan, SSCB** gibi birçok yeni devlet kurulmuştur.

JAPONYA'NIN UZAK DOĞU'DA YENİ BİR GÜÇ OLMASI

Modern Japonya'nın Doğuşu ve Meiji (Meici) Restorasyonu

- Doğu Asya kıyıları önünde büyüklü küçüklü birçok adadan meydana gelen Japonya'da güneşin oğlu olarak adlandırılan **imparator**, **XII. yüzyılın** sonlarından itibaren varlığını **sembolik** olarak devam ettirdi.
- Japonya'daki bütün **eyaletler daymiyo** adı verilen **derebeyler tarafından yönetilmekteydi.**
- Daymiyoların en güçlüsü, **şogun** olarak merkezî yönetimin başında bulunurdu.

JAPONYA'NIN UZAK DOĞU'DA YENİ BİR GÜÇ OLMASI

Modern Japonya'nın Doğuşu ve Meiji (Meici) Restorasyonu

- 1624'te Şogun Tokugova'nın yayımladığı fermanla Japonya dış dünyaya kapandı.
- Bu süreç 1853'e kadar 229 yıl boyunca devam etti.
- XIX. yüzyılda büyük devletlerin sömürgecilik faaliyetleri Uzak Doğu'da da kendini gösterdi.
- Japonya 1854'te ABD, ardından Rusya, Büyük Britanya ve Hollanda ile ticaret antlaşmaları yaparak bu ülkelerin Japonya'da konsolosluk açmalarına izin verdi.

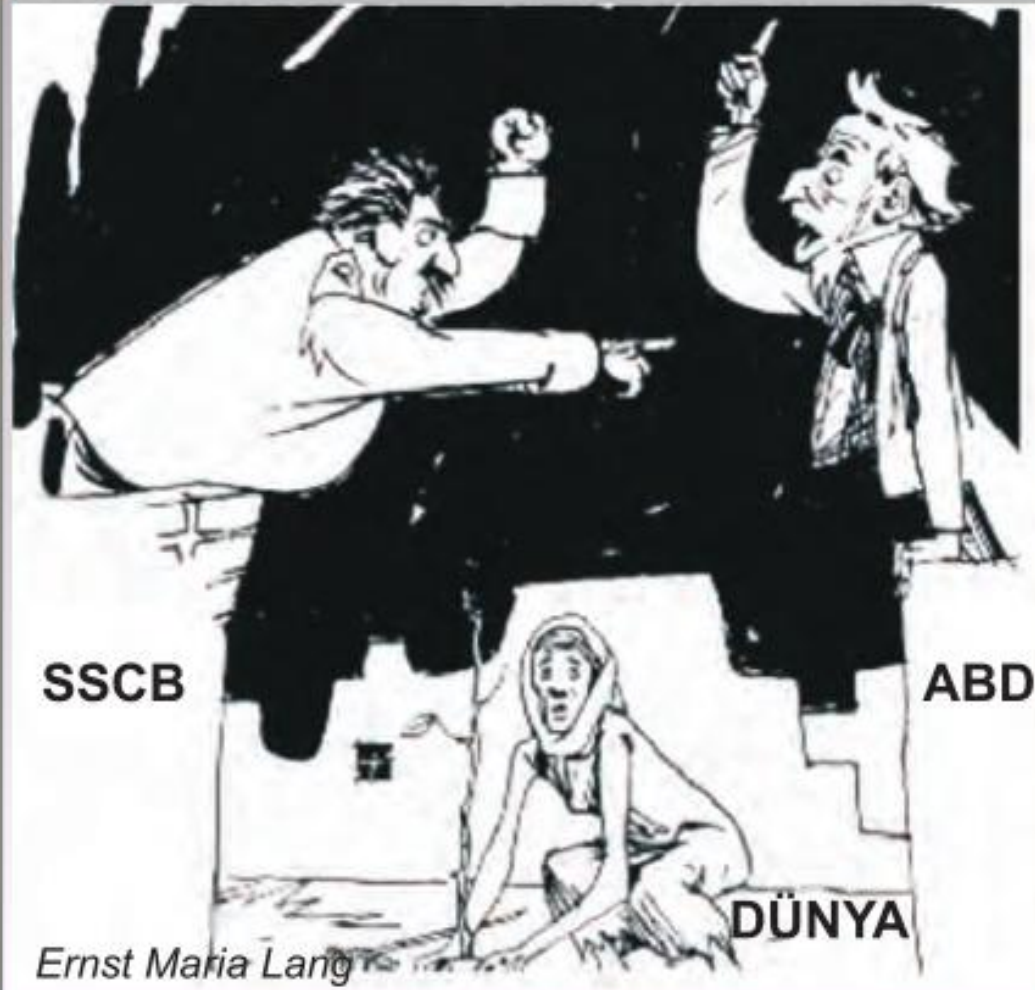

JAPONYA'NIN UZAK DOĞU'DA YENİ BİR GÜÇ OLMASI

Meiji (Meici) Restorasyonu

- Bugünkü modern Japonya'nın kurucusu kabul edilen İmparator **Mutsuhito Meiji** **1867'de tahta çıktı.**
- Meiji'nin tahta çıkmasıyla tarihe **Meiji Dönemi (Aydınlar Dönemi)** olarak geçen dönem başlamış oldu.
- Meiji Restorasyonu ile 1868'de **şogun idaresi resmen sona erdirildi.**
- Yeni hükûmet kuruldu ve egemenlik, Japonya'nın Uzak Doğu hâkimiyetinin temellerini atacak olan imparatorun eline geçti.

Karikatürlere göre II. Dünya Savaşı sonunda dünyada oluşan dengeler hakkında neler söylenebilir?

Dünyanın iki kutuplu hâle gelmesini hazırlayan nedenler

SSCB (Doğu Bloku)

- 1917 İhtilali sonrasında görece güçsüzlük ilkesinin içine kapattığı SSCB, savaştan iki büyük devletten biri olarak çıkması,
- **SSCB**, savaş sonrası proleter (emekçi) **ihtilal için dünya genelinde bir çabanın içine girmesi**,
- II. Dünya Savaşı sırasında ABD'nin Avrupa'ya ciddi miktarda kuvvet yığması,
- II. Dünya Savaşı sonrasında havacılık alanında (uzay, uçak, füze gibi) iki devlet (ABD-SSCB) ön plana çıkması,

Dünyanın iki kutuplu hâle gelmesini hazırlayan nedenler

- II. Dünya Savaşı'ndan önce dünya siyasetine yön veren İngiltere ile Fransa'nın zayıflaması ve Almanya, İtalya, Japonya gibi ülkelerin yenilmesi dünya liderliğini iki devlete (ABD-SSCB) bırakması,
 - II. Dünya Savaşı sonrasında uluslararası üstünlüğü belirleyen argümanlardan biri olan ekonomik gelişmişlik, yeterliliğe sahip iki devletin (ABD-SSCB) ön plana çıkması,
- İki kutuplu hâle gelen dünyada bloklar tarafından siyasi ve ekonomik adımlar atılarak bloklar arası gerginlikler artmıştır.

Batı Bloku'nda Atılan Siyasi ve Ekonomik Adımlar

Truman Doktrini (1947)

- Amaç, komünist tehdide karşı yardıma muhtaç devletlere **ekonomik ve askerî yardımda** bulunarak komünizmin yayılmasını engellemekti.

Marshall Planı (1947)

- ABD Dışişleri Bakanı George Marshall'ın (Corc Marşal) 1947'de hazırladığı plana göre aralarında **Türkiye'nin de olduğu 16 Avrupa devleti**, kendi içinde bir **ekonomik plan** hazırlayıp uygulayacak, eksik kalan alanlarda ABD bu devletlere yardımda bulunacaktır.

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ V. ÜNİTE

KÜRESELLEŞEN DÜNYA

SSCB'nin Dağılması ve Türk Cumhuriyetleri

-1970'li yıllardan itibaren SSCB, çeşitli siyasi, ekonomik ve sosyo-kültürel olaylar nedeniyle çözülmeye başlamış, **merkezî otoritenin zayıflamasıyla** birlikte sosyalist anlayış son bulmuştur.

-**Mihail Gorbaçov**'un 1985'te devlet başkanlığına gelerek uygulamaya koyduğu **glasnost ve perestroyka** (açıklık ve yeniden yapılanma) politikası ile SSCB'nin dağılma süreci daha da hızlanmıştır.

SSCB'nin Dağılması ve Türk Cumhuriyetleri

- Rus olmayan milletler, başta Baltık devletleri olmak üzere bağımsızlıklarını kazanma çabasına girişmişlerdir.
- 1991'de SSCB'nin dağılmasıyla Soğuk Savaş Dönemi sona ermiş, Kafkasya ile Orta Asya'da Türk Cumhuriyetleri bağımsızlıklarını kazanmıştır.
- Türkiye, ilk andan itibaren bu ülkelerle ilişkilerini geliştirmiş, pek çok ikili ve çok taraflı anlaşma imzalamıştır.

SSCB'nin Dağılması ve Türk Cumhuriyetleri

SSCB'nin Dağılması ve Türk Cumhuriyetleri

- Türkiye'nin bölgede önemli bir enerji ithalatçısı, coğrafi bakımdan güvenilir bir güzergâh ve Batı'nın müttefiki olması, Türkiye'ye enerji diplomasisinde önemli fırsatlar sağlamıştır.
- Türkiye, **Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattı** ve **Şahdeniz projelerinde** yer almıştır.
- Orta Asya'daki doğal gazın Türkiye üzerinden Avrupa ve uluslararası pazarlara nakledilmesine olanak tanımış ve **Türkiye'ye enerji köprüsü** özelliği kazandırmıştır.

Sinema Endüstrisinin ve Uluslararası Spor Organizasyonlarının Küresel Ekonomiye Etkisi

- Hollywood filmleri**; insanların hayata bakış açılarında, gelenek ve göreneklerinde, davranış ve ilişki biçimlerinde etkili olduğu gibi bireylerde yeni tüketim alışkanlıkları da oluşturmıştır.
- Sinema, gelişmiş ülkelerde bir sanat dalı olmanın yanında ticari bir sektör hâline de gelmiştir.

Eğlence Kültüründe Yaşanan Değişim

-Müzik; zamana, insanlara ve toplumlara göre kendini dönüştürüp, yenileyerek günümüze kadar gelmiştir.

-Bu değişimlerle birçok müzik türü ortaya çıkmıştır. **Hip hop** kültürünün taşıyıcı unsurları olan **graffiti (grafiti)**, **break dance** (brek dans), **DJ'lik** ve **rap (rep)** çok kısa bir zamanda bütün Amerika'da toplumsal muhalefet aracı olarak gelişmiştir.

Barış Manço

Sezen Aksu

Tarkan

Belkıs Akkale

İdil Biret

Eğlence Kültüründe Yaşanan Değişim

- Sanal âlemde oyunlar; konsol oyunları , PC oyunları ve online (çevrim içi) oyunlar şeklinde alt türlere ayrılmaktadır.
- Dijital oyunlar, tematik ve teknolojik özelliklerine göre ağ, aksiyon, macera, motor sporları, rol yapma/canlandırma oyunları, simülasyon, spor ve strateji oyunları olarak sınıflandırılmaktadır.

Arap Baharı

-Coğrafi keşiflerle yeni ticaret yollarının bulunması Orta Doğu'nun önemini azaltsa da **Süveyş Kanalı'nın açılması** ve II. Dünya Savaşı sonrasında dünya **petrol ihtiyacı**nın karşılandığı en önemli bölge olması nedeniyle **Orta Doğu** **yeniden ilgi odağı hâline geldi.**

-Bölgede kurulan mandater idarelerle Orta Doğu'nun yer altı zenginliklerine kolayca ulaşan **Batı, kendi çıkarları doğrultusunda kurulan yönetimleri diktatör dahi olsa demokratik yönetimlere tercih etti.**

